

НАРОД

»Народ« излази свакога дана по подне.
Штампарија се налази у улици Коломбо број 6.
Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

Рукописи се не враћају.
Огласи и белешке наплаћују се по погодби.
Редакција је у улици Коломбо број 6.

АМЕРИКА И СЛОВЕНИ

Проглашавања ратног стања између Америке и Аустрије охрабрило је све словенске елементе у Америци толико, да су могли, поред стварног учешћа у борби, још и рационално утицати на схватања о словенском питању код утицајних фактора у Америци.

Има већ знакова, да се схватања и циљеви почињу коментарисати онако како то налажу стварне чињенице и нове трибрани документи.

Овај покрет колико год се има приписати утицају Словена у самој Америци, можда и више потиче од Римског Конгреса, који се појављује као легални израз потлачених народа у Аустрији.

Као један од докумената како се сада наше и словенско питање третира у Америци, може нам послужити последња изјава Лансинга, америчког министра спољних послова.

Поводом те изјаве дописник »Тајмса« даје следећа опажања, која се могу узети као врло повољан знак за нас и наше интересе у опште. Између осталог, вели се: званична изјава, коју је недавно дао Лансинг, амерички министар иностранних дела, о питању потлачених народности у Аустро-Угарској и о Римском Конгресу, заслужује нарочиту пажњу.

Лансинг је рекао, да је америчка влада са највећим интересом пратила рад на Конгресу у Риму, и додао »да

националне аспирације Чехо-Словака и Југословена, који захтевају независност својих народа, налазе на најживљу симпатију америчке владе.« Ова изјава значи — тако тумачи вашиingtonски дописник »Тајмса«, који је одличан познавалац председникових идеја — промену у држању Сједињених Држава према Аустрији.»

Опажа се у јавном мњењу јак покрет, да се што енергичније ступи против Аустрије. То је нарочито допринела јака агитација Чеха и Југословена, као и неуспели покушаји да се Аустрија одвоји од Немачке. Тај је покрет навео владу Сједињених Држава, да учини изјаву у корист националних аспирација потлачених народа. На основу нове изјаве Лансингове, »Тајмсов« вашиingtonски дописник вели, да Сједињене Државе држе, да је стварање независне чешко-словачке државе — са Чешком и Моравском и независне Југославије, обележене у Крфској Декларацији, после споразума у Риму, исто тако битно за будући мир, као и стварање слободне Пољске.

СНАГА ПОКРЕТА

Царих. — »Лајпцигер Најесте Нахрихтен« кажу да се Југословенски покрет шири нечувано брзо и да постаје страшан и опасан. Агитација узима карактер опасан по државу. Покрет

је за Споразум, — каже лист — и у листовима Споразума могу да се читају говори, цензурирани у Аустрији и Угарској. Затим лист цитира интерпелацију, коју је хрватски посланик Хрвој поднео у хрватском сабору против бугарских свирепстава у српским земљама окупираним од Бугара. Што је најинтересантније у томе — кажу »Лајпцигер Најесте Нахрихтен« — то је, да се тај посланик дреко усудио да о томе поведе реч и да напада бугарског краља као туђинца, оног истог дана, када је цар Карло отпутовао у посету у Софију. Али за овај лист још тежа ствар од саме интерпелације је чињеница, што се интерпелација могла слободно развити, а да чланови хрватске владе, са самим баном на челу, нису се томе нимало противили. То доказује колико је у својој души та влада србофилска.

Немачка неће да се меша у ствари монархије — закључује исти лист — али у интересу је четворног савеза, да влада не дозволи овакве инциденте. Хтели бисмо да цар Карло са лепих речи пређе на дела.

БАВАРЦИ СЕ БУНЕ

Царих. — Из Минхена: на једном збору, који је одржан у Минхену приликом прославе стогодишњице баварског устава, посланик Ауер изговорио је ове речи: »Морамо ставити на знање Пруској, да је она, када је дошла овде, била проклетство за Немачку.« Ове су речи биле пријемљене бурним одобра-

вањем од стране присутних.

»Крај Цајтунга« каже, да су сви говорници говорили о потреби, да се развије независност Баварске на сваком пољу, нарочито у политици.

НЕЗАХВАЛНОСТ

Лондон. — Дописнику миланског »Секоло«, вођа енглеских радника Хендерсон у једном разговору испричао је овај догађај: »Кад је букнуо рат, ми смо имали на нашим трговачким бродовима око хиљаду немачких мриара. Помислили смо: Шта су ови сиромаси криви за то? и одлучили смо, да предузмемо ми бригу над њима, у место да их интернирамо као и остале, о трошку нашег друштва.« Националне Уније енглеских мриара и локалне саградиле смо једну дрвену зграду у Исткурту, која нас је коштала 15.000 фунти штерлинга. Уредили смо купатила, дворане за играње, и дали сав конфорте, који се може уопште замислити, и ту смо сместили ових хиљаду немачких мриара. Они су наравно били врло задовољни. 1915 прославише први мај, окитише своју зграду са написима: Пролетарци свих земаља уједините се! и држали су говоре за интернационалу. Друге недеље 8 маја имали смо да им дамо и другу забаву, али 7 маја деси се потапање »Лузитаније.« Исте те вечери отишао сам к њима, сакупио их испричао им шта се догодило. Ни један није прословио ни речи. Али чим сам изашао напоље, чух дивље поклице весеља и »Живео кајзер,« уз певање патриотских песама! То је било откриће и тежак ударцац нашој доброј вери. Наравно више нисмо хтели

да чујемо. Одмах смо ових хиљаду немачких мриара предали војним властима, које су их интернирале са другим њиховим сународницима на острву Ваит, а зграду смо поклонили држави, за неговање равненика.

СТАЊЕ У БУГАРСКОЈ

Царих. — Бугарска штампа потврђује велико незадовољство које је влада у јавном мњењу у Бугарској.

Незадовољство противу Радославова има више узрока.

Пре свега, рђаво економско стање, које је довело до оставке директора за снабдевање

Протогеровога. С друге стране, мир са Румунијом био је разочарење. Нарочито због тога што је Румунији дата Бесарабија, и тиме постављена равнотежа, коју је Бугарска сматрала као потпуно немогућном.

Због тога се осећај Бугара бунио противу Немачке која резервише своје наклоности за Румунију и Турску а напушта Бугарску у тренутку, кад се непријатељ утврђује на македонском фронту, због свега тога, Бугари сматрају, да из савеза са Немачком неће моћи да извуку никакве добити.

ЗАПАДНИ ФРОНТ

Париз. — »Еко де Парик« каже да је Француска у овом моменту нападнута са седам осмина немачких снага пошто је само око тридесет дивизија остало у Русији. Немци су нагомилали баснословну количину материјала; муниције и хране за овај највећи напор, који воде огорчено и без милосрђа по себе саме у циљу да добију победу пре него што изгубе бројну надмоћност коју још имају. Мора се доћи до брзог решења, пре него што долазак америчких снага дефинитивно превагне на страну Савезника.

Последњи група транспортга донела је 45.000 Американаца. Наши шефови — каже »Еко де Парик« до ситнице штеде своје снаге, јер очекују и друге офанзивне нападе. Убеђени су, да ће људи енергични као

Клемансо и Фош, узгодном моменту, знати да се послуже најдрагоценијим изворима. Они сами имају елементе и знање за решење.»

Париз. — Ерве у »Виктоару« истиче лепу манифестацију младих радника фабрике Крезе, који јављају да напуштају фабрику, у којој су већ добро служили земљи, да би сада отишли да земљу бране на бојном пољу.

Лондон. (Званично). — Ниски облаци 26 маја спречили су велику активност, али наши су аероплани стално нападали митражевима непријатеља позади његових линија.

Наше ескадриле у друштву са француским, бомбардовале су жестоко Нел и Френој-Ле-Роај. Преко дана бацили смо 9000 кила бомби. У току ноћи 2.000 кила бомби бачено је на железничку станицу Дон и депо Саломе, источно од Ла Басе.

ФЕЛТОН

А. П. ЧЕХОВ:

ИЗ БЕЛЕЖАКА ПРТАВА ЧОВЕКА

— А ви, г. Николас, — У осталом, Николас, обраћа ми се Варјина ма- ви ћете ме разумети, — таша, — нисте лепа, али рече и опет уздахну Нађи симпатични... Ваше лице на маман, поткрепљујући много изражава... У осталим, — уздахну она, — у тиме неку своју тајну ми- мушких је главно не лепо- сао.

Девојке уздишу и обарају поглед. И оне су сагласне, да је у мушких главно не лепота, већ ум. Ја кради- нице погледам у огледало, да се уверим колико сам симпатичан. Видим тамо космату главу, браду, бркове, обрве, чуне на образима, под очима — цео шумарак, из кога попут стражаре провирује мој солидни нос. Леп сам, нема се шта рећи!

Хвала Богу, долази служба, послана од моје маман, и зове ме на ручак. Сад могу да оставим ово непријатно друштво, и да продужим своју дисертацију. Устајем и праштам се. Варјина маман, Варја, на и разнолике девојке окружују ме и изјављују, да ја немам права да одем, пошто сам им јуче обећао, да ћу с њима да ручам, а после ручка да идемо у шуму по печурке. Приклоним се и седнем. Душа ми кини мржњом, осећам још тренутак, па све да прсне — не јамчим за себе! — но деликатност и бојазан да нарушим добар тон припуштају ме да се покорав дамлама. И ја се покоравам.

Седосмо да ручамо. Ранији официр, у кога је услед ране у слепоочницу поремећена вилица, жваће с уздахом прозбори Нађа,

као зауздан, и као да суму жвале у устима. Ја ваљам лоптице од хлеба, мислим о псећем порезу и, знајући свој осорљиви карактер, старам се да ћутим. Нађа ме саучесно гледа. Ручак: говеђина, језик са грашком, печена кокош и компот. Апелита немим, само из деликатности једем. После ручка, кад усамљен стојим на тераси и пушим, прилази ми Машина маман стиска ми руку и задихана говори:

— Но ви не очајавате, Николас. Срце је то... тако срце!

Одлазимо у шуму по печурке. — Варја ми виси на руци и приљубила ушбок. Неиздрживо страдам, али трпим.

Улазимо у шуму.

Чујте ме, м-р Николас, — кад би вам та девојка, ко-

— зашто сте тако тужни увек? Што ћутите?

Чудно девојче! О чему ја могу да говорим с њом?

Шта ми имамо заједничког? Но, причајте ми што год...

моли она. Ја смислаам нешто популарно, приступачно њеном схваћању. Размисливши, говорим:

Истребљивање шума наноси грдну штету Русији...

— Николас! — уздише Варја, а нос јој румени. — Николас, ја видим, ви избегавате отворен разговор... Ви хоћете мене да казните својим ћутањем...

Не одговарају вам на ваша осећања, и ви хоћете да страдате ћутећи, усамљени... то је ужасно, Николас! — повика она, нагло ме хватајући за руку, и ја видим како јој се поздрне шире. — Шта би ви рекли

ју ви љубите, понудила вечну дружбу? Ја гунђам нешто без везе, јер заиста не знам шта да јој кажем... Смилујте се: прво, никакву девојку ја не волим, друго, рашта ће ми вечита дружба? Треће, ја сам врло пргав човек. Машина, или Варја, крије лице рукама и говори полугласно, самој себи: — Он ћути... Очевидно, он жртве хоће од мене. Но могу ли ја да љубим њега, кад још увек другог љубим! У осталом... размислићу... Добро, размислићу... Скупићу сву снагу моје душе и, може бити, ма по цену своје среће спашћу овог човека од страдања! Ништа не разумем: Нека враћина. Идемо даље и купимо печурке. Ћутимо цело време. Нађино лице изражава душевну борбу. (Наставиће се)

За 24 сата, 4 апарата непријатеља оборили смо а 2 су се спустила без контроле. Сви наши апарати вратили су се.

Париж. — Нова немачка офанзива није нас изненадила. Константоване су немачке припреме пре неколико дана. У центру је могао само да постигне неке ситне успехе, иначе свуда је био задржан и засут жестоким и прецизним гађањем наше баражне ватре и ватром наших митраљеза. Немци су били збрисани.

Из овог првог дана битке добија се утисак, да се борба развија под врло добрим условима за нас. Листови чекају на разврата напада да би проценили сву снагу и обим, али сви једнодушно констатују, да први дан ни из далека није донео непријатељу користи, које је тражио. Немци, противно првим двома офанзивама, у овој су у току првог дана претрпели велике губитке. »Ом Либр« каже, да смо тако одговорили на немачку припремну ватру, да је двојо постао највећа артиљеријска битка у овом рату. »Журнал« опажа, да је непријатељ напредовао само на једном фронту од 6 километара, то јест на четвртину целог нападног фронта.

Ходник, куда је непријатељ могао напредовати, тукла је наша ватра на све могуће начине. »Еко де Пари« каже, да непријатељ није напредовао скоро ништа, битка није свршена, али резултат овог првог удара добар је знак.

ИТАЛИЈАНСКИ ФРОНТ

Цирих. — Фрибуршки лист »Ла Либерте«, износи предоставке листова о скорој аустријској офанзиви на италијанском фронту, нарочито истиче, да је бечка јавност била опомењута, да повратак аустријске артиљерије са зап. фронта не тумачи као знак несугласица између Аустрије и Немачке. Аустријске су батерије у Фландрји имале само да заваривају противника. На италијанском фронту раде у потпуном споразуму немачка и аустријска врховна команда.

АПЕЛ НА НЕМЦЕ

Берн. — »Наје Фраје Пресе« напада Чехо-Словаке који су се уврстили у редове савезничких трупа. Председник бечке општине изјавио је, да Југословени и Чехо-Словаци раде на распарчавању Аустрије и позива Немце да бране монархију. Ове декларације показују јасно да је ситуација у Аустрији постала врло критична.

ИЗ РУСИЈЕ

Штокхолм. — Из Москве: Дошло је до крвавих сукоба између трупа Совјета и Чехо-Словака, који неће да се покоре наредбама Троцког и неће да предаду оружје. Нарочито у Ново Николајевску, на северној обали Азовског мора, и на линији између Чељабинска и Огака Чехо-Словаци су имали успеха и стеравали совјете из Новониколајевска, пресекавши линију и загрозили Пенци.

Адмирал Савлин, командант руске црноморске флоте, која се склонила у Новоросијском, изашао је из луке са великим ратним јединицама, бомбардовао Батум, који је у турским рукама, искрцао се и снабдео се петролеумом.

Један званичан телеграм из Петрограда каже да Немци у Украјини употребљују артиљерију против револуционара, који пале шуме и уништавају усеве.

БОРБЕ ПЛЕХАНОВ

Париж. — »Иманиге« јавља о смрти руског социјалисте Плеханова, који је протеран из Русије, живео у Француској, затим у Сан Ремо. Он је у време објаве рата саветовао руске социјалисте да бране земљу и да створе један блок против непријатеља. После револуције вратио се у Русију али је био протеран од болшевика.

Борбе Плеханов био је најугледнији теоретичар руских марксиста, оснивач социјалистичке демократске странке. Гоњен од царизма, видео је Сибир, одакле је побегао у Француску. По револуцији, вративши се у Русију опет га је лењинистичка реакција одвела на робију, одакле је поново избегао у Француску, где га је и смрт затекла. Као и Бревско, као и сви прави руски социјалисте, и он је био предмет најбруталнијих болшевичких свирепстава.

ПОЉСКО ПИТАЊЕ

Цирих. — Берлински дописник »Минхенер Најесте« Нахрихтенс јавља: У преговорима између аустро-угарских и немачких државника о решењу пољског питања, бечка је влада потпуно подлегла. Сви немачки захтеви су примљени од аустријских делегата. Постоје још неке тешкоће. Али од овог часа може се рећи да не постоји више аустро-пољско решење. Оно је замењено немачко-пољским решењем. Буријан ће отићи о-

пет у Берлин. Ако се све ове вести потврде, што треба очекивати — аустријска ће се криза још више заоштри-ти опозицијом пољских посланика из Галиције.

ЛИГА МИТЕЛЕУРОПЕ

Цирих. — Из Беча: Конгрес економских лига Мителеурапе закључио је свој рад са резолуцијом, да се установи једна велика економска Лига Мителеурапе, чији ће задатак између осталога бити, да врши експанзију на исток и југоисток, да заведе пријатељске односе са Русијом и да поново отвори пут економским светским односима.

РАТНИ ТРОШКОВИ

Вашингтон. — Ратни трошкови Сједињених Држава, узевши и позајмице Савезницима, поспали су се на једну и по милијарду долара у самом месецу мају. Из ове цифре се закључује да ће се ратни трошкови сваког месеца све више увећавати. Рачуна се да ће од 1 јула до 31 децембра ти трошкови бити бар 11 милијарди долара, које ће већим делом покрити четврти зајам слободе, који ће се отворити у октобру или новембру. Председник Вилсон, наговештавајући овај зајам конгресу, изразио је веру, да ће тај зајам по успеху превазићи све досадање.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

Немачки притисак продужио се јуче у вече и целу ноћ са истом огорченошћу. На француском левом крилу упорни напади обновљани у више махова, сломљени су под француском ватром и француским против нападима.

Курсел, узет и повраћен, остао је у рукама Француза. На своме десном крилу Французи су се одржали јужно и источно од Вила, за који се воде упорне борбе. Французи су имали више од 500 заробљеника у току тих различитих акција. У центру, Немци су покушали, употребљавајући свежне снаге, да прошире своје наступање, успели су да се доченају јужне ивице Кивиш, шуме Ресон сир Мац и платоа Пеленклиз. Више на истоку борба се продужила у шуми Тикур.

Према једнодушној најави заробљеника, нападне јединице немачке претрпеле су у борби огромне губитке.

Северно од Ремса артиљеријска борба доста жива. Французи су завршили операције детаљно, источно од От Браја и имали 100 заробљеника.

Између Урка и Марне Французи су одбили више немачких напада. Јединице француско-

УКРАЈИНА

Берн. — Интересантну слику о економској ситуацији у Украјини доноси дописник »Цајга« из Одесе. Рубљу, као златну јединику свака највише воли. Банкоте издате од Керенског, од болшевика, Раде и од општинских управа врло мало се цене. Зато је данас све претерано скупо. Наднице су скочиле, али не у сразмери: пекари имају дневно 30 рубаља, носачи 50. Услед оскудице у угљу, цене транспорта су скочиле веома високо. Пристаништа Одесе, Херсона и Николајева пуна су пароброда, који не могу да путују јер немају угља. Аустријске и немачке власти заузеле су руднике на Доњцу али немају радне снаге.

Дневне Вести

БОМБАРДОВАЊЕ БИТОЉА

За претпрошла 24 ч. непријатељ је избацио на варош и периферију 151 гранату. Погинула једна жена а рањено једно дете. Оштећено и порушено 13 кућа у вредности 33.100 динара. За прошла 24 сата непријатељ је избацио на варош и њу периферију 154 гранате. Жртава нема. Једна кућа оштећена.

ГРЧКА ОПЕРА

Вечерас је у опери »Севилски Берберин«

АМЕРИЧКИ КОМИНИКЕ

Северо западно од Шато-Тиери, после артиљеријске припреме, непријатељ је отпочео напад преко ноћи на фронту од две миље. Одбијен је са озбиљним губитцима, не успевши да продре ни у једну нашу линију.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Јуче смо извршили успешан испад у један непријатељски положај на сектору северо источно од Бетине. Један непријатељски покушај, у вече, на један наш положај у шуми Авели био је одбијен.

Доцније. — Ништа важно 27 маја сем обостране артиљеријске активности на разним секторима.

Авиатика. — Наша авиатика у кооперацији са француском на фронту батке Мондидие - Ноајон, била је активна од јутра до мрака, бомбардујући непријатељске аеродроме, узнемирујући њихове трупе и успоравајући њихово напредовање.

Бомбардовали смо аеродроме код Роаја и запалили непријатељске аероплане који су се спремали за летење. Бомбардовали смо депое муниције у Мондидиеу, где је констатован

пожар; возове артиљерије и железнички материјал. Бонши и напали смо митраљезима трупе у линији и позади линија.

На енглеском фронту непријатељска активност ваздуху била је врло слаба. Наши су аероплани извршили више извиђачких бомбардовања и фотографских снимака.

Један наш апарат са артиљеријом, присилио је један немачки аероплан да се спусти и да се преда аеродрому, коме је предао овај наш апарат. Са тога оборено је 14 немачких апарата и 1 балон, наша апарата нема.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

Артиљеријски двојој Тонале до Бренте и на доњој Пјави. Наше су преостраже осујетиле предавањем важних непријатељских дељења у Вал Лагарина, Вал Арса, у Конка Лага у пределу Салтон (Спинола). На разним тачкама брдовитог фронта наше енглеске патроле натерале су у бегство непријатељске извиднице и запленили оружја и материјала при испаду на Кол дел Орсо. Наши су авиатичари бацили 4000 кило бомба на непријатељске депое муниције. Оборено је 5 непријатељских аероплана.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Париж. — Сенат је изгласао пројект закона, којим се дозвољава Француској Банци да да нов аванс влади од 3 милијарде франака.

Париж. — Ратни дописник Асоциатед Прес јавља, да је друга дивизија пруске гарде уништена у току прекјучерашњег ноћног бомбардовања од стране савезничких авиатичара.

Париж. — »Ом Либр« каже, да према обавештењима из озбиљних кругова, може да потврди, да су снаге Савезника на западном фронту, приближно једнаке са немачким.

Лондон. — Једна висока енглеска личност изјавила је дописнику »Пти Паризиена« у Лондону, да ништа не може толико ултрати поуздања колико дивни борбени квалитет америчких трупа.

Цирих. — Из Беча: у Беч има да дође у посету цару и царици виртембергски краљ.

Женева. — »Газет де Лозан« дознаје, да Турци спремају велику офанзиву у Месопотамији и Палестини. Поводом тога, мисли исти лист, да ће Јапан послати своје трупе на тај фронт, што није искључено, јер би пут од Јапана до Порт Саида трајао 15 дана.

Берн. — Има опасних побуна у разним крајевима Аустрије, нарочито у Штајерској, Чешкој и у Доњој Аустри-

ји. Дошло је до крвавих борби између уставника и трупа, које су послате да угуше буну.

Штокхолм. — Шведска влада ставила је на расположење Америци у Споразуму бродове са 400.000 тона.

СРПСКИ ЗВАНИЧАН ИЗВЕШТАЈ

Ноћас смо ватром растерали непријатељске одељење пешадије, које је у области Кравиче покушало да се приближи нашим рововима.

МАЈИ ОГЛАСИ

Српска књижара М. Ристивојевића код Беле Куле, препоручује разне српске књиге и романе, разне грамагине, речнице и удбенике, звуче страних језика, календаре велике и мале депше, дописне карте беле и друге.

Српско Трг. Друштво. Улица Александра Великог број 7, обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Препоручује нашем свету, да се користи услугама ове новчане установе за све своје послове. Врши на својој благајни размену свих новчаних монета по повољним дневним курсевима.

Српска бакалница у Улици Ники бр. 21 поред мора, извештава своје муштерије као и војне курире да је сада богато сортирана свима потребама.

Вина природна најбољег квалитета припремљена у судовима ради лакшег преноса и у флашама разног квалитета.

Доброг винског сирћета. Велики избор дописних карата, шпиритуса за гориво по врло умереној цени. Прашак Vichy и Lithines за справљање киселе воде, соде, кракера и лимунаде.